

Jiná fantasy

UŽÍVEJ DNE

Štěpán Burda

ilustrace: Tadeáš Kříbek

jazykové korektury: Tereza Kosová

Užívej dne

Věnováno pro kreslíře a kamaráda Tadeáše Křibka

Š

el ulicí. I zde, v chudinské čtvrti se mu mnozí vyhýbali. Dokonce ti největší z nuzáků jej míjeli s úšklebkem a někteří žebráci opovrhovali nad jeho bídou. Tam, kde jeho kůži nekryl šat, mu vystupovala žebra. Odhadovali byste jej tak na padesát let. Ve skutečnosti byl téměř o devatenáct let mladší. Sám se cítil jinak. Mnohem starší, protože jej něco vysávalo. Něco z minulosti, na kterou neustále myslel. Sama minulost.

„Odprejskni, strupe!“ pozdravil ho kolemjdoucí muž, který si jej všiml na poslední chvíli, když se málem se srazili.

Prátelský pozdrav ho vytrhl z přemýšlení a na chvíli přivedl jeho myšlenky do současného okamžiku. *Co to po mě huláká?*, pomyslel si On. Mlčel a na místo *žij dnes* nebo *požehnej dni*, jak se zdravilo v těchto krajích, odpověděl úšklebkem a ukázal svůj zlý úsměv plný kazících se zubů.

Zastavil se u kraje Dlouhé ulice, aby se rozhlédl na obě strany. Dobrý a užitečný zvyk. Naučil se jej od ostatních lidí ještě jako dítě. Vykročil a Jeho myšlenky se opět rozutekly pryč.

Měl čistou mysl jako střípek ledu. Nic jej netížilo. Nevzpomínal na minulost, nepředstavoval si budoucnost. Žil. Bylo jen tady a teď a stejně jako ostatní děti jeho věku se oddával hře. Užívaly si jedinečné chvíle, kdy se honily kolem stromu daleko od hradeb a palisád města, kde jej porodila jeho matka. On spatřil velkou haluz, ale ne natolik těžkou, aby ji neuzvedl. Usmál se a jen co se otočil k zbylým dětem, strhl na sebe a zejména na novou hračku pozornost. Dokázaly si hrát i s jednoduchými věcmi a jejich zápal a chuť přidával hře na svižnosti.

Ztrácely pojem o čase.

„Pust' to!“ zakřičel Jeho bratr a sevřel pevně větev z jedné strany. On ji stiskl ještě pevněji a z očí mu jasně plálo, že to neudělá, dokud jej nepřepere. „A-ni omylem!“ křikl a tehdy sevření povolil, dopadl na zadek a následoval smích. Všichni se smáli a radovali ze hry. Dokonce i On.

Z nebe padaly studené kapky a vřijely se do Jeho kabátu obráceného chlupem ven. Muselo pršet už nějakou chvíli, ale až teď si uvědomil,

jak jej déšť studí za krkem. Nohy jej zanesly daleko od místa, kde byl předtím, než se jeho mysl opět toulala v minulosti. Uvědomoval si, že se jednou nemusí vrátit, že současné dny uplynou a vzpomínky na časy, kdy, bylo líp, zmizí jako sen. Možná ještě rychleji.

Blížil se ke bráně. Ven z města, rád by se podíval na místo, kde si jako malý hrával. Potřeboval se dostat na čerstvý vzduch.

Běžel. Jeho tělo bylo mladé a hbité. Svaly se na jeho nohou napínaly a v plicích cítili studený vzduch, co vdechoval plnými doušky. Pronásledovali slepici, kterou odehnali od zbytku houfu. Pro Něj a ostatní jinochy z města to byla příjemná způsob jak si zkrátit čas a ochutnat maso namísto zbytků ze stolu pána, u kterého sloužili.

Proběhl kolem remízku, přeskočil padlý kmen a zaměřil se na shluk kapradin, kde se kořist právě ukryla. „Hej!“ křikl na nejbližšího z kamarádů a pokynul mu, aby si naběhl zleva.

„Sevřeme ji,“ odpověděl v porozumění.

Poslední slepičí zakdákání přehlušil smích a vítězný ryk ostatních mládenců.

Jeho život jej netěšil a ztratil víru v to, že by mohl sám někomu do života radost přinést. Možná jedné dívce s tmavými vlasy. Často mu darovala chléb nebo kus kůže z uzené slaniny. Ústa se mu naplnila slinami a s úsměvem na rtech pozvedl oči ze země. Pohlédl do tváře dítěte, před kterým se zastavil. Šedé oči holčičky se rozšířily strachem. Pohrozila mu pěstí a uskočila stranou. Ztratila se mezi domy.

Odvrátil svou zjizvenou tvář a rozhlédl se kolem sebe jediným zdravým okem. *Musel jsi jen uhnout z Dlouhé, těsně před branou,* řekl si v duchu. Poznával ulici, která ústila na Malý handl. Nejbližší náměstí od bran Velkého Dvoru.

Nadechl se chladného vzduchu a kulhavě se rozešel proti lidem, kteří vcházeli do města a hledali krčmy, vývařovny či prosté putyky, kde by ukryli hlavu před neustávajícím mrholením.

On cítil její strach. Překvapil ji, když ležela na zemi a teď se snažila pozpátku jako rak dostat, co nejdál od něj. „Teďka jsi tu sama, co?“ jeho hlas zněl jedovatě a výhružně. Toužil se jí pomstít. Byla v pasti. Kládl jeden krok za druhý a zkracoval mezi nimi vzdálenost. Nečekaně vyrazil a rozběhl se k dospívající dívce.

Několik metrů před Ním se najednou rozhrnula mrva. Mezi slámou a kravskými lejny se objevil kus šedohnědého kamene.

Děvče se snažilo plazit pozadu, jak nejrychleji to šlo, ale zároveň sledovalo stejnou věc, co On. Kus hovězí kosti. Obrátila k ní veškerou pozornost a myšlenky. Vznášela se už ve výšce Jeho očí.

„Hej, ty tam!“ ozval se hlas někoho, kdo tu neměl, co dělat.

Poznal jej a ve vzteku se otočil.

Z kožešiny, která mu halila ramena a záda, setřepal kapky deště. Procházel podél řady lidí, co se vytvořila před městem. Lidé a dobytek zapřažen za káry nebo vozy se tísnili před branou a čekali v rozmáčené cestě, než je postupně stráže vpustí.

„Většinou hlídka lidí moc nezdržuje,“ řekl si On nahlas, když si prohlížel zástup, ze kterého se ozývaly rozhněvané hlasy, nadávky a nervózní bučení volků a krav. *Možná někoho hledají, ale to není moje starost*, hodil myšlenku za hlavu.

Jeho roztěkaná mysl se vrátila k poslední vzpomínce, která ho nenechávala chladným. *Nevybavuji si žádnou mladou ženskou, která by se přede mnou plazila. A navíc, jsem si připadal starý a unavený skoro jako dnes*. Snažil se vzpomenout, zda se setkání plné pomsty odehrálo v nedávných dnech. *Pomsty za co? Jak vlastně vypadala?* Zkoušel si vybavit její tvář, šat ale tato vzpomínka nebo výplod Jeho pomatené mysli se rozplynula jako ranní mlha v paprscích slunce.

„To je výborné! Nejlepší pokrm, jaký jsem dnes jedl,“ chválil On svému nejbližšímu spolustolovníkovi. V ústech se mu rozplývalo křehké maso a šťáva mu tekla po bradě a skapávala až na zem. Doslova jídlo hltal. Sousto za soustem, aby se na něj dostalo, co nejvíce.

Tmavovlasý muž, jen přikývl a víc neřekl. Mlaskal nahlas a vychutnával si sváteční večeři. Když byl s jídlem téměř hotov, otočil se k Němu a pověděl: „Užívej si to, protože na dnešní večeři, budeš...“

Ohlédl se za hlasy mužů a žen, které se ozývaly z dálky od brány. Sotva je viděl, protože mrholení zesílilo. Na jazyku cítil chuť výborného masa. Otřel si slinu, která si našla cestu koutkem jeho úst. Povzdechl si, že to byla jen vzpomínka. Naštvalo jej, že ti zpropadení kramáři, cestáři a kdokoli další, co postávali před branou, přehlušili jeho krásné zážitky z minulosti. Ve skutečnosti to však nebyli čekající lidé, ale samo město, které mu neustále připomínalo Jeho předešlý život. On sám to však městu dovolil.

Vydal se mimo vyšlapanou cestu, co dnes připomínala blátivou strouhu. Raději šel vysokou trávou, která mu smáčela nohy až ke kolenům, než se brodit bahnem. Záměrně míjel blízka stavení předměstí, neměl chuť odhánět rozdivočelé psy, kteří by se rádi jeho pronásledováním zabavili v tomto líně plynoucím dnu.

Zaujali ho dva lidé, muž, co doprovázel mladou dívku směrem k městu. Sledoval je zpozzdálí a po dlouhé době jej vzpomínky nezavedly do časů, které dávno minuly. Osvěžoval jej přítomný okamžik. Přestože to byla obyčejná chvíle, tak pohled na dvojici mu připomněl, že žije právě tady a teď. Vnímal drobné padající kapky deště, vůni vlhké trávy a půdy, vzdálené zavítí psa, kterého něco vyrušilo ze spánku a také sám sebe.

Jakmile se dvojice zařadila mezi čekající zástup před městem, Jeho pozornost se stočila k palisádě a prastaré, vysoké kamenné zdi, která chránila měšťany a jejich domovy před okolním světem. Nad střechami se líně vlnil kouř.

Dav lidí se před Velkým Dvorem zmenšoval. On se rozhodl vrátit zpět a také najít si střechu, pod kterou přečká noc.

Když procházel podél řady neprostupného zástupu kupců, sedláků a jejich žen, dobytka, vozů a kar, spatřil několik kroků po

levé straně dvojici – muže a dívku, kterou pozoroval v kopcích před městem. Něco jej k nim vábilo a tak se přiblížil. Zarostlý chlap, široký v ramenou na něj nebral velký zřetel a spíše jej přehlížel. On z vysokého vousatého muže cítil nervozitu, kterou se snažil skrýt. Neuniklo mu to ani přes déšť a vítr, který tahal cizincův plášť.

Dívka jakoby něco tušila, nehezky se podívala Jeho směrem a nevybíravým způsobem jej odehnala zpět. Kdyby byla sama, rozhodně by zaprotestoval, ale na soka, co stál v její blízkosti, se necítil. Viděl rusovlasou dívku poprvé v životě, ale byl si jistý, že to byla právě ta, která se před ním plazila v nedávné vzpomínce.

Raději udělal několik kroků stranou a beztoho, aniž by musel stát v řadě, vešel branou do dění města.

Smrákalo se a den se rychle přeléval v noc. Stál v ulici, která mu připadala povědomá, přesto jí však nedokázal pojmenovat. U kraje cesty tekla strouha, z níž se rozlévala zapáchající stojatá kaluž. Z dálky se ozýval dětský křik a hádka dvou žen. Sledoval pohupující se dřevěný štít s malbou, která vyobrazovala díravou stříbrnou minci. Vítr si s ním pohrával - štít nepříjemně vrzal nad dveřmi jedné ze zapadlých taveren Velkého Dvoru.

Najednou se dveře otevřely. Vyšla ven černovlasá dívka s buclatými tvářičkami, rozhlédla se na obě strany. V šeru rozpoznala dvojici urostlého muže s plnovousem a mladou dívku, díky níž musela opustit teplo putyky. Než se za nimi vydala svižným krokem, usmála se na Něj a pozdravila. Podala mu kousek chlebové placky namazané sádlem. Kývla na srozuměnou, že je to sousto jen pro něj. Tak jako předešlé jídlo, kterým Ho před několika dny obdarovala.

S plným žaludkem a vzpomínkou na dívku s tvářičkami ulehнул na bok a přitisknul svůj ocas podél těla. Zavřel jediné oko a spokojeně usnul.

Žiješ právě teď?

